

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -11- 02	
Dnr	Rnr

1 (3)
KS 2016/125

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-10-12
Hållbarhetsutskottet
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens kontor

Barnbokslut 2015

Dnr: KS 16/332.

Sammanfattning av ärendet

En fjärdedel av Södertälje kommuns invånare är under 20 år. Kommunens barnbokslut syftar till att ge en översiktlig bild av barnens situation och tar sin utgångspunkt i barnkonventionens barnrättsperspektiv. Liksom tidigare år lyfts problemet med barnfattigdom som har en stor påverkan på barns livsvillkor. Positiva trender som kan utläsas från årets elevenkät är att ungdomars självrapporterade alkohol och tobaksvanor fortsätter förbättras. Däremot ökar den psykiska ohälsan drastiskt hos kommunens tonåringar. Alarmerande siffror från barnhälsovården är att 17 procent av kommunens 0-4 v gamla barn utsätts för tobaksrök i sin hemmiljö. Att kommunens verksamheter arbetar förebyggande och främjande är av hög prioritet för att förbättra barnens uppväxtvillkor.

Beslutsunderlag

Rapport barnbokslut 2016-10-12

Tjänsteskrivelse 2016-10-12

Protokoll Hållbarhetsutskottet 2016-10-18

Ärendet

Statistik för 2015 visar på att barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd långsamt minskar över tid i Södertälje. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att barnfattigdomen i Södertälje är mycket högre än genomsnittet för riket. Årsstatistiken från barnhälsovården i Stockholms län visar att andelen barn 0- 4 veckor gamla som utsätts för tobaksrök i hemmet är mycket hög i Södertälje kommun, 17 procent jämfört med 8 procent som är genomsnittet för Stockholms län. Det finns tydliga kopplingar mellan rökning i hemmet och familjers socioekonomi. Samma koppling finns gällande låg amningsfrekvens och hög förekomst av karies och barnfetma där Södertälje också ligger högre än länet. För att förbättra förutsättningarna för att de allra minsta barnen i Södertälje är det av största vikt att den sociala investeringen med familjecentraler och utökat hembesöksprogram fortsätter som planerat och att det efter projektiden med medel från fonden finns en plan för det fortsatta arbetet.

Den positiva trenden för tonåringars självrapporterade alkohol- och tobaksvanor fortsätter enligt 2016 års elevenkät (Stockholmsenkäten). Både flickor och pojkar väljer i större utsträckning bort både alkohol och cigaretter. Däremot ökar den psykiska ohälsan drastiskt hos kommunens tonåringar och det är framförallt tjejer på gymnasiet som mår allt sämre jämfört med tidigare mätningar.

I Södertälje kommun genomförs väsentligt fler vräkningar som berör barn relaterat till jämförbara kommuner. Detta är anmärkningsvärt ur ett barnrättsperspektiv och orsakerna till det höga antalet vräkningar behöver belysas ytterligare.

Barnkonventionen föreslås bli lag från den 1 januari 2018 (SOU 2016:19), det kommer innebära ökade krav på kunskap om barnrätten inom kommunens verksamheter. I dag saknas kommunövergripande riktlinjer/policys kring arbetet med att införliva ett barnperspektiv baserat på FN:s barnkonvention i kommunens processer. Det har inte heller genomförts någon kommungemensam utbildningsinsats med fokus på barnkonventionen. En uppföljning av de kommunala verksamheternas arbete med barnkonventionen kommer kartläggas under hösten 2016. Förhoppningsvis kommer det leda till att kommunen stärker sitt arbete med barns rättigheter.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Rapporten medför inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunstyrelsens kontors förslag till Hållbarhetsutskottet:

Hållbarhetsutskottet föreslår att kommunstyrelsen antar barnbokslut 2015.

Kommunstyrelsens kontors förslag till Kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen antar barnbokslut 2015.

Camilla Broo

Tf Stadsdirektör / Ekonomi- och finansdirektör

Sofie Somers

Utredare

Handläggare: Sofie Somers
Utredare
Enheten för utredning och hållbarhet
Telefon (direkt): 08-523 06378
E-post: sofie.somers@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten
Enheten för utredning och hållbarhet

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -11- 01	
Dnr	Rnr

Kommunstyrelsen

Södertälje
kommun

Rapport | 2016-10-12

Barnbokslut 2015

Södertälje kommun

Sofie Somers
Utredare
Enheten för utredning och hållbarhet
Telefon (direkt): 08-523 06378

Barnbokslut 2016

En fjärdedel av Södertäljes invånare är under 20 år (24,5%). Barnbokslutet syftar till att ge en översiktlig bild av barnens situation i kommunen under 2015. Inledningsvis sammanfattas resultaten i förklarande text, därefter ligger statistiken samlad i tabeller som syftar till att redovisa förändringar sedan tidigare mätningar.

Södertäljes barnbokslut utgår från det nationella statistikverktyget Max. 18 framtaget av barnombudsmannen. Max 18 innehåller indikatorer som syftar till att beskriva barns situation utifrån barnkonventionen. En stor del av statistiken är hämtad från stockholmsenkäten (elevenkäten).¹Barnkonventionen föreslås bli lag från 1 januari 2018 (SOU 2016:19), det kommer innebära ökade krav på kunskap om barnrätten inom kommunens verksamheter. I dag saknas kommunövergripande riktlinjer/policys kring arbetet med att införliva ett barnperspektiv baserat på FN:s barnkonvention i kommunens processer. Det har inte heller genomförts någon kommungemensam utbildningsinsats med fokus på barnkonventionen. En uppföljning av de kommunala verksamheternas arbete med barnkonventionen kommer kartläggas under hösten 2016. Syftet är att ge en samlad bild över kunskapsläget och att redogöra för vilka satsningar som gjorts och vilka åtgärder förvaltningarna vidtagit för att kunna förbättra arbetet med barnkonventionen.

¹ Stockholmsenkäten (elevenkäten) är en omfattande enkätundersökning som genomförs vartannat år och riktar sig till samtliga elever boende i Stockholms län som går i grundskolans årskurs 9 och gymnasiet år 2. Kommunala skolor är ålagda att delta medan fristående skolor deltar frivilligt.

Sammanfattande resultat

Ekonomi

Barn påverkas av föräldrars ekonomi, det påverkar deras möjligheter till fritidsysselsättning, trygghet och värdigt boende. Även barns framtida möjligheter till en god hälsa påverkas av föräldrarnas socioekonomiska situation. Artikel 26 i barnkonventionen gäller samhällets ekonomiska stöd till barn. Barnets rätt till den levnadsstandard som krävs för dess utveckling behandlas i artikel 27.

Barnfattigdomen är hög i Södertälje jämfört med resten av landet. Att minska barnfattigdomen har länge varit ett av kommunfullmäktiges långsiktiga mål och de senaste åren kan en svagt positiv trend skönjas.

Tobak droger alkohol och hälsa

Barnets rätt till hälsa inryms under artikel 24, artikel 33 handlar om att skydda barn från drogmissbruk och att genomföra insatser och undervisning som syftar till att barn inte ska använda droger. Barnkonventionen säger även att barn har rätt till bästa möjliga hälsa och en tobaksfri uppväxt och framtid. Artikel 6 (Rätt till liv och överlevnad) Artikel 3 (Barnets bästa).

Barnhälsovården rapporterar om de minsta barnens hälsa i sin årsstatistik för 2015. Andelen barn 0- 4 veckor gamla som utsätts för tobaksrök i hemmet är oroväckande hög i Södertälje kommun, 17 procent². Genomsnittet för Stockholms län är 8 procent. Det finns ett tydligt samband mellan rökning i hemmet vid noll till fyra veckors ålder och familjers socioekonomi. Detsamma gäller amning och förekomst av karies och barnfetma. För att förbättra förutsättningarna för en bra hälsa bland att de allra minsta barnen i Södertälje är det av stor vikt att kommunens påbörjade samverkan med lanstinget med att starta familjecentraler fortsätter.

Den positiva trenden för tonåringars självrapporterade alkohol- och tobaksvanor fortsätter enligt 2016 års elevenkät. Både flickor och pojkar väljer i större utsträckning bort både alkohol och cigaretter.

² Barnhälsovård i Stockholms läns landsting, Årsrapport 2015

plats oftare än de som sker på privat plats. Misshandelsbrotten mot barn i åldern 7–14 år anmäls i hög grad av skolan.

Ingen av de brottsindikatorer som ingår i Stockholmsenkäten³ (elevenkäten) visar på någon ökning av självrapporterad brottslighet för någon av elevgrupperna i länet. Könsskillnaderna är fortsatt tydliga, pojkar begår betydligt flera brott och mer allvarliga brott jämfört med flickor. Över ett längre tidsperspektiv visar utvecklingen att pojkar och flickor närmar sig varandra i självdeklarerad brottslighet och att denna utveckling framförallt drivs av en minskad brottslighet bland pojkar.

Att ha en stabil boendesituation är en grundläggande trygghetsfaktor för alla människor. I Södertälje kommun genomförs väsentligt fler vräkningar som berör barn relaterat till jämförbara kommuner. Detta är anmärkningsvärt ur ett barnrättsperspektiv och orsakerna till det höga antalet vräkningar behöver belysas ytterligare. Den tidigare regeringen införde 2007 en nollvision för vräkningar som gäller barnfamiljer. Enligt Kronofogden är hyresskulder den vanligaste orsaken till vräkningar som berör barn.

Psykisk hälsa

Barnkonventionens artikel 24 är relevant för de problem som är förknippade med psykisk ohälsa bland barn. FN:s barnrättskommitté har uttryckt oro över det ökande antalet skolbarn som känner av stress och det ökande antalet fall av självmord, ätstörningar, samt över bristen på lokala program för barns psykiska hälsa.

Utvecklingen gällande den psykiska hälsan för skolelever i Södertälje är alarmerande särskilt bland unga flickor på gymnasiet. I 2016 års elevenkät är det 42 procent av flickorna och 15 procent av pojkarna som uppger att de väldigt ofta eller ganska ofta är ledsna och deppiga utan att veta varför. Medan den psykiska ohälsan bland pojkar har varit relativt stabil under 2000-talet så går det bland flickor att se en försämring sedan 2010 års undersökning. Samma trend gäller för hela Stockholms län. Skillnaden mellan könen är också i princip

representanter från de olika gårds-råden. En framtida utveckling av ungdomsrådet kan stärka ungdomars möjlighet till inflytande i kommunen.

Skola

Uppgifterna är hämtade från skolverkets databas (SIRIS)

<http://sir.is.skolverket.se/siris>

Andelen behöriga till yrkesprogrammen VT 2016	VT 2016	Förändring 2015
Totalt Södertälje	80,5%.	↑ 2 %

Andel som uppnått grundskolans mål	VT 2016	Förändring 2015
Södertälje	72 %	↑ 2 %

*(lägst betyg E i samtliga obligatoriska ämnen) Södertälje

Antal barn per årsarbetare i förskolan	2014	Förändring 2013
Kommunal regi	5	0,6↓
Privat regi	5,4	0,2↑

Andel personal på förskola med pedagogisk högskoleexamen i Södertälje kommun.	2015	Förändring 2014
Kommunal regi	35 %	
Privat regi	33 %	5%↓
Riket totalt	45 %	1%↓

Andel personal på fritidshem med pedagogisk högskoleexamen i Södertälje kommun	2015	Förändring 2014
Kommunal regi	20 %	3%↓
Privat regi	19 %	
Totalt riket	47 %	4%↓

Antal elever per lärare grundskola	Läsår 2015/16	Förändring 2014/15
Kommunala grundskolor	11,4	0,5↓
Fristående grundskolor	10,6	0,5↓
Totalt riket	12,2	

Resultat från elevenkäten 2016

Stockholmsenkäten (elevenkäten) är en omfattande enkätundersökning med frågor som rör ungdomars alkohol-, narkotika- och tobakskonsumtion, skola, familj, kamrater samt psykisk ohälsa, brott och trygghet. Undersökningen genomförs vartannat år på uppdrag av socialförvaltningen och riktar sig till samtliga elever boende i Stockholms länsom går i grundskolans årskurs 9 och gymnasiet år 2. Kommunala skolor är ålagda att delta medan fristående skolor deltar frivilligt.

Uppgifterna är hämtade från Stockholmsenkäten 2016 samt Stockholmsenkäten 2014

Andel elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet som uppgett att de någon gång under läsåret 2016 varit utsatt för mobbing	2016	Förändring 2014
Åk 9 totalt	16 %	↓ 1 %
År 2 Gy totalt	9 %	↓ 2 %

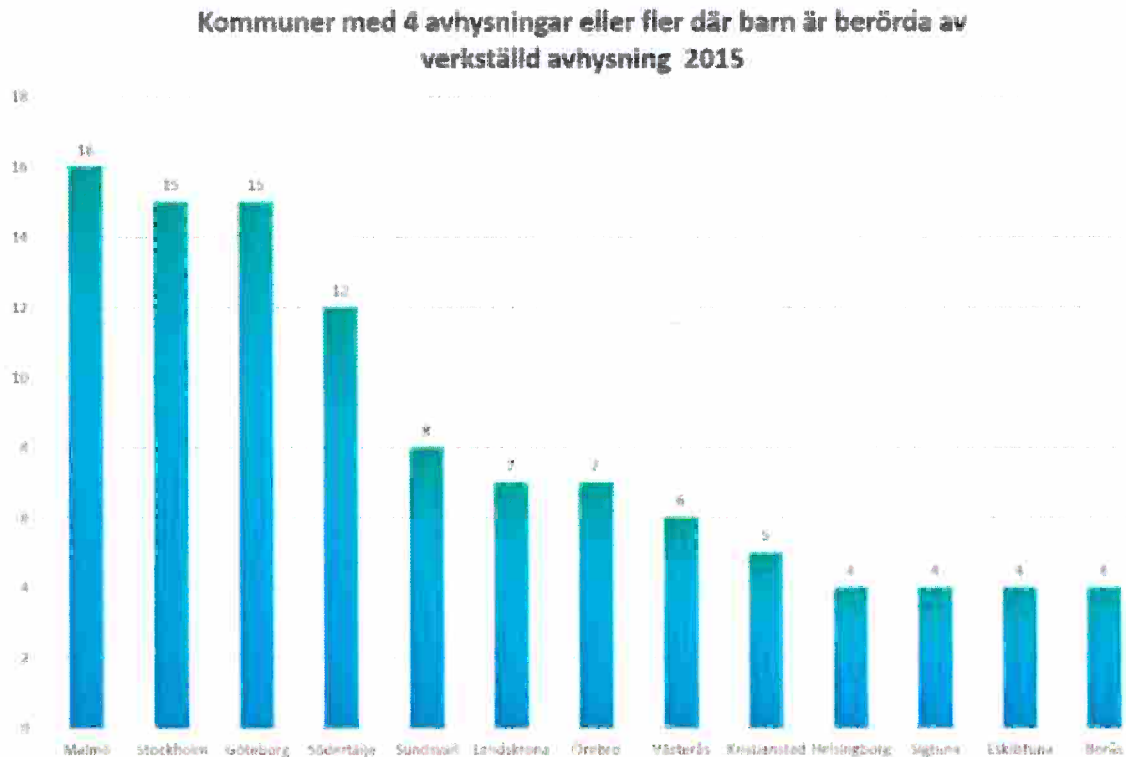
Andel elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet som uppgett att de någon gång under läsåret 2016 använt narkotika	2016	Förändring 2014
Åk 9 Pojkar	5 %	↓ 4 %
Åk 9 Flickor	4 %	↓ 1 %
År 2 Gy Pojkar	11 %	↓ 4 %
År 2 Gy Flickor	8 %	↓ 1 %

Andel elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet som uppgett att de är storkonsument av alkohol	2016	Förändring 2014
Åk 9 Totalt	6 %	↓ 5 %
År 2 Gy Pojkar	26 %	↑ 1 %
År 2 Gy Flickor	18 %	↓ 1 %

Andel elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet som uppgett att de är <u>inte</u> dricker alkohol	2016	Förändring 2014
Åk 9 Pojkar	66 %	↑ 9 %
Åk 9 Flickor	70 %	↑ 12 %
År 2 Gy Pojkar	35 %	↑ 6 %
År 2 Gy Flickor	36 %	↓ 3 %

Trygghet

Uppgifterna kring självrapporterad brottslighet är hämtade från stockholmsenkäten (elevenkäten), anmälningar om barnmisshandel från Brottsförebyggande rådet. Uppgifter om placeringar och orosanmälningar är hämtade ur Procapita. Uppgifterna gällande avhysningar(vräkningar) är hämtade från Kronofogdemyndigheten.

2015 Barn berörda av verkställd avhysning	Antal ärenden 2015	Antal barn 2015	Antal Ärenden 2014	Antal barn 2014
Södertälje	12	22	7	15
Botkyrka	1	1	0	0
Eskilstuna	4	8	3	9

Antal orosanmälningar till socialtjänsten Södertälje	2015	2014	Förändring sedan 2014
Misshandel mot barn 0-18år	468	453	15↑

Antal orosanmälningar till socialtjänsten Södertälje	2015	2014	Förändring sedan 2014
Antal orosanmälningar "våld i hemmet"	444	548	104↓
Antal orosanmälningar "kriminalitet ungdomar"	437	487	50↓

Antal placeringar i Södertälje	2015	Förändring 2014
Antal placerade barn enligt LSS	9	1↓
Antal Södertälje	2015	2014
Antal placerade barn i jourhem familjehem eller institution	310	82↑

§ 51 Barnbokslut 2015

Dnr: KS 16/332

Sammanfattning av ärendet

En fjärdedel av Södertälje kommuns invånare är under 20 år. Kommunens barnbokslut syftar till att ge en översiktlig bild av barnens situation och tar sin utgångspunkt i barnkonventionens barnrättsperspektiv. Liksom tidigare år lyfts problemet med barnfattigdom som har en stor påverkan på barns livsvillkor. Positiva trender som kan utläsas från årets elevenkät är att ungdomars självrapporterade alkohol- och tobaksvanor fortsätter förbättras. Däremot ökar den psykiska ohälsan drastiskt hos kommunens tonåringar. Alarmerande siffror från barnhälsovården är att 17 procent av kommunens 0-4 veckor gamla barn utsätts för tobaksrök i sin hemmiljö. Att kommunens verksamheter arbetar förebyggande och främjande är av hög prioritet för att förbättra barnens uppväxtvillkor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kommunstyrelsens kontor daterad 2016-10-12

Barnbokslut 2015, rapport 2016-10-12

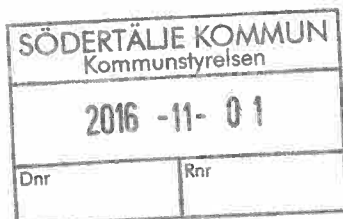
Hållbarhetsutskottets beslut

Hållbarhetsutskottet föreslår kommunstyrelsen att anta barnbokslutet för år 2015.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2016-10-26	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---